

Analiza svojstava portala otvorenih podataka javnog sektora u Republici Hrvatskoj

Karlo Kević¹; Charalampos Alexopoulos²; Ana Kuveždić Divjak¹

¹ Sveučilište u Zagrebu, Geodetski fakultet, Zagreb, Hrvatska

² Egejsko sveučilište, Grčka

Sažetak:

Ideja o otvorenim vladinim podacima (engl. Open Government Data, OGD) posljednjih je godina dobila snažan zamah što je rezultiralo brojnim inicijativama otvorene vlade i pristupu podacima iz javnog sektora. Inicijative otvorenih podataka rezultirale se ubrzanim razvojem ekosustava otvorenih podataka na različitim razinama. Međutim, nedostatak jedinstvene nacionalne vizije o razvoju ekosustava otvorenih podataka rezultirao je brojnim inicijativama koje su institucije uključene u rad s takvim podacima razvile za svoje vlastite potrebe. Kao izravan rezultat, portali otvorenih podataka razvijeni kroz ove inicijative pokazuju različite funkcionalnosti, karakteristike i kvalitetu pruženih podataka i usluga. Unatoč znatnim sredstvima uloženima u razvoj i održavanje portala, izostala su sveobuhvatna istraživanja njihovih prednosti i mana s ciljem razumijevanja potencijala takve različitosti. Dosad provedene analize uglavnom su usmjerene na njihova pojedinačna svojstva, dok međusobna usporedba tih svojstava i ukupna funkcionalnost još uvijek nisu istraživani. Gledano iz različitih perspektiva, portali se mogu razlikovati po sadržaju, mogućnostima i korištenoj tehnologiji te ostvariti bolje ili manje uspješne rezultate u usporedbi s drugim portalima.

Cilj ovog rada je pružiti bolji uvid u razlike portala prostornih podataka analizom njihovih svojstava s tematskog, funkcionalnog, semantičkog i tehnološkog stajališta te dobiti informacije o mogućnostima pojedinog portala kroz usporedbu s općeprihvaćenim funkcionalnostima i karakteristikama, ali i drugim portalima. S obzirom na to da se portali otvorenih (vladinih) podataka mogu promatrati kao novi oblici informacijskih sustava, metodologija korištena za njihovu analizu slijedi istu logiku te ih promatra kroz tri aspekta: kvalitetu informacija, kvalitetu sustava i kvalitetu usluge.

Metodologija korištena u ovom radu koristi okvir procjene koji su prije nekoliko godina razvili i primijenili znanstvenici iz Grčke (Alexopoulos i dr., 2015.), a koji se temelji na prva dva prethodno spomenuta aspekta (kvaliteta informacija i kvaliteta sustava). Treće svojstvo (kvaliteta usluge) je izostavljeno jer nije direktno povezano s temom ovog istraživanja. Korišteni okvir sastoji se od više kriterija koji vrednuju različite karakteristike portala, u svakoj od četiri kategorije, a koji su formulirani kako bi se dobili što vjerodostojniji rezultati. U sklopu ovog istraživanja, analiza je provedena na portalima okarakteriziranim kao portali otvorenih podataka tijela javnog sektora Republike Hrvatske. Ti portali pripadaju različitim administrativnim razinama (s različitim političkom, društvenom i pravnom pozadinom) pri čemu svaka organizacija ima različite tehničke mogućnosti. Čak i ako su portali prilagođeni da rade najbolje za svoju specifičnu upotrebu, rezultati ovog istraživanja vrlo su vrijedni u razumijevanju njihovih potencijalnih slabosti. Ukupno je analizirano dvadeset hrvatskih portala otvorenih podataka iz javnog sektora kroz tematsku, funkcionalnu, semantičku i tehnološku perspektivu, a potom su statističkom obradom podataka dobiveni rezultati.

Na temelju rezultata doneseni su zaključci i formulirane preporuke o mogućnostima za poboljšanje učinkovitosti portalâ. Iskorištavanje punog potencijala portala otvorenih vladinih podataka može dovesti do povećanja društvenog i gospodarskog utjecaja pruženih podataka. Također, osim informacija o njihovim funkcionalnostima, dobiveni rezultati osiguravaju mogućnost usporedbe

statusa tih portala s prijedlozima izvješća Europske komisije o zrelosti otvorenih podataka za Hrvatsku. Rezultati ove analize mogu se smatrati vrlo vrijednom osnovom za budući razvoj portala otvorenih vladinih podataka u Hrvatskoj.

Ključne riječi: vrednovanje, svojstva, otvoreni vladini podaci, portal

Analysing the Characteristics of Open Government Data Portals in Croatia

Karlo Kević¹, Charalampos Alexopoulos², Ana Kuveždić Divjak¹

¹ University of Zagreb, Faculty of Geodesy, Croatia

² University of the Aegean, Greece

Abstract:

Open government data (OGD) paradigm gained momentum in the recent years resulting in numerous OGD initiatives. These initiatives assured reliable and faster development of an open data ecosystem on different levels and were introduced by different government organisations. The lack of vision on open data development on a national level and diversity of government organisations dealing with different kinds of data, however, resulted in a variety of OGD initiatives. As a direct result, various OGD portals developed through these initiatives show different functionalities, characteristics and quality of provided data and services. Despite government having invested considerable resources in the development and maintenance of portals, there has been limited comprehensive research to understand the potential of this diversity from the perspective of their strengths and weaknesses. Analyses previously conducted mainly focus on certain aspects of data portals while their overall functionality and mutual comparison are still missing. Seen from different aspects, portals may vary in content, capabilities, and used technology and can perform better or less successful when compared to others.

Therefore, this paper aims at providing a better insight into the differences of spatial data portals by analysing their characteristics from thematical, functional, semantical, and technological points of view. It analyses how well these portals perform when confronted with generally adopted functionalities and characteristics, and each other. Having in mind that OGD portals can be seen as a new type of an information system, methodology used for their analysis follows the same logic. It divides the system into three categories reflecting on information quality, system quality, and service quality.

The methodology used in this paper relies on the framework introduced by Greek researchers (Alexopoulos et al., 2015) a few years ago, which is based on the first two principles previously mentioned. The third principle was left out because it is not highly aligned with the direction of the research. The framework used consists of multiple indicators assessing different characteristics of portals, in each of four categories, which are formulated to obtain results as relevant as possible. Within this research, the analysis was performed on portals identified as OGD portals in the Republic of Croatia. Those portals belong to different administration levels (with different political, social, and legal backgrounds) where organisations have different technical capabilities. Even if portals are adjusted to perform the best for their specific use, the results of this research are highly valuable in understanding their weaknesses. In total, twenty OGD portals in Croatia were identified and analysed

from a thematic, functional, semantical, and technological perspective. Information gathered was statistically analysed and results were obtained.

Based on the results, conclusions were conducted, and some recommendations were formulated for government organisations on how to increase the efficiency of their portal. Exploiting the full potential of OGD portals will lead to the increased social and economic impact of the information provided. Also, apart from having information on functionalities of a certain portal, results obtained assure the possibility to compare the status of OGD portals with suggestions Open Data Maturity Report gave for Croatia, and which relate to the role of functionalities within the portal. Results of this analysis can be seen as highly valuable input for the future development of OGD portals in Croatia.

Keywords: assessment, characteristics, open government data, portals

Literatura/References:

- [1] Alexopoulos, C., Loukis, E., Mouzakitis, S. et al. Analysing the Characteristics of Open Government Data Sources in Greece. *J Knowl Econ* 9, 721–753 (2018).
<https://doi.org/10.1007/s13132-015-0298-8>